

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

**SUPREME COURT
OF JUSTICE**

nr. 221 din 16.09.2024.

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. A. Lăpușeanu nr. 28

Pe rolul Curții Supreme de Justiție se află cauza de contencios administrativ intentată la contestația depusă de Andrei Niculcea împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea parțială a hotărârii nr. 300/16 din 11 iulie 2023 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii „Cu privire la contestația ex-judecătorului Andrei Niculcea de la Judecătoria Chișinău, împotriva hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 10/4 din 22 aprilie 2022”.

În ședința de judecată din 06 septembrie 2024, Andrei Niculcea, prin intermediul avocatului Iurie Guștiuc, a solicitat prin cerere ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi legale, cererea fiind admisă prin încheierea din 06 septembrie 2024 a Curtea Supremă de Justiție.

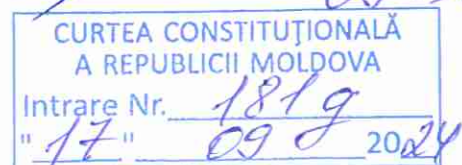
Astfel, Curtea Supremă de Justiție Vă remite conform competenței sesizarea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de Andrei Niculcea, prin intermediul avocatului Iurie Guștiuc.

Anexă:

1. Sesizarea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.
2. Încheierea din 06 septembrie 2024 a Curții Supreme de Justiție.

Președinte interimar
al Curții Supreme de Justiție

Stela Procopciuc

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

a art. 4 alin. (1) lit. p), sintagmei „și judecătorilor demisionați” din art. 7 alin. (1), art. 7 alin. (6) și art. 36 alin. (1¹), în partea în care este prevăzută aplicarea sancțiunilor disciplinare față de judecătorii demisionați din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

1. Niculcea

2. Andrei

Instanța de judecată

1. Curtea Supremă de Justiție

2. mun. Chișinău, str. Petru Rareș, 18

3. e-mail: colegiul.civil@csj.md; tel. (022) 21-87-52.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1685-VII din 15 iulie 2015, Andrei Niculcea, a fost numit în funcția de judecător la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, pe un termen de 5 ani.

Conform Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 624/26 din 29 septembrie 2016, Niculcea Andrei a fost transferat în funcția de judecător la instanța nou-creată Judecătoria Chișinău, începând cu 01 ianuarie 2017.

Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 836/37 din 19 decembrie 2017, Niculcea Andrei a fost desemnat în calitate de judecător pentru exercitarea atribuțiilor judecătorului de instrucție în cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Totodată, prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 584/27 din 11 decembrie 2018, Niculcea Andrei, a fost desemnat judecător specializat în materie de drept penal la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, începând cu 01 ianuarie 2019.

Pe 22 noiembrie 2021, Niculcea Andrei a depus cererea de demisie din funcția de judecător, în temeiul art. 25 alin. (1) lit. a) și art. 26 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, cerere care a fost acceptată prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii din 29 noiembrie 2021.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 305 din 28 decembrie 2021, Niculcea Andrei a fost eliberat din funcția de judecător, conform cererii de demisie.

Ulterior, prin Hotărârea Colegiului Disciplinar nr. 10/4 din 22 aprilie 2022, s-a constatat comiterea de către ex-judecătorul Niculcea Andrei de la Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) a abaterii disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25.07.2014 și s-a aplicat sancțiunea disciplinară sub formă de eliberare din funcția de judecător.

Împotriva Hotărârii Colegiului Disciplinar nr. 10/4 din 22 aprilie 2022, a fost formulată o contestație în temeiul art. 39 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 300/16 din 11 iulie 2023, s-a respins contestația depusă de ex-judecătorul Andrei Niculcea împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 10/4 din 22 aprilie 2020 și s-a menținut fără modificări Hotărârea Colegiului disciplinar nr. 10/4 din 22 aprilie 2022, emisă în privința ex-judecătorului Andrei Niculcea de la Judecătoria Chișinău, prin care a fost constatată comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art. 4, lin. (1) lit. p) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor și aplicată sancțiunea disciplinară prevăzută la art. 6 alin. (1) lit. d) - eliberare din funcția de judecător. S-a sistat demisia judecătorului Andrei Niculcea și s-a eliberat Andrei Niculcea din funcția de judecător în temeiul art. 25, alin. (1) lit. f) și alin. (2) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Pe 01 septembrie 2023, a fost depusă la Curtea Supremă de Justiție o acțiune de contencios administrativ, împotriva Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 300/16 din 11 iulie 2023, în partea sistării demisiei judecătorului Andrei Niculcea și eliberării lui Andrei Niculcea din

funcția de judecător în temeiul art. 25 alin. (1) lit. f) și alin. (2) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Ulterior, pe 21 septembrie 2023, a fost depusă la Curtea Supremă de Justiție o acțiune de contencios administrativ împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, prin care s-a solicitat: i) anularea Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 300/16 din 11 iulie 2023, în partea respingerii contestației depusă de ex-judecătorul Andrei Niculcea împotriva Hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 10/4 din 22 aprilie 2020 și menținerea fără modificări a Hotărârii Colegiului disciplinar nr. 10/4 din 22 aprilie 2022, emise în privința ex-judecătorului Andrei Niculcea de la Judecătoria Chișinău, prin care a fost constatată comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art. 4, lin. (1) lit. p) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor și aplicată sancțiunea disciplinară prevăzută la art. 6 alin. (1) lit. d) - eliberare din funcția de judecător; ii) anularea Hotărârii Colegiului disciplinar nr. 10/4 din 22 aprilie 2022, emise în privința ex-judecătorului Andrei Niculcea de la Judecătoria Chișinău, prin care a fost constatată comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art. 4, lin. (1) lit. p) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor și aplicată sancțiunea disciplinară prevăzută la art. 6 alin. (1) lit. d) - eliberare din funcția de judecător.

Printr-o încheiere a Curții Supreme de Justiție, s-a dispus conexarea cauzelor menționate, pentru examinate într-un singur proces.

Astfel, la moment cauza de contencios administrativ în cadrul căreia se ridică excepția de neconstituționalitate este pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

C. Obiectul sesizării

Prezenta sesizarea are drept obiect controlul constituționalității:

- **art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor** - *alte fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora, care, după gravitatea lor, nu pot fi calificate doar ca încălcări ale Codului de etică și conduită profesională a judecătorilor în coraport cu art. 1 alin. (3) din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate; art. 23 alin. (2) din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate; art. 116 alin. (1) și (6) din Constituție, (1) judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii (6) sancționarea judecătorilor se face în conformitate cu legea.*

- **sintagma „și judecătorilor demisionați” din art. 7 alin. (1) din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor; art. 7 alin. (6) din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor** - *în cazul aplicării față de judecătorul demisionat a sancțiunii disciplinare prevăzute de art. 6 alin. (1) lit. d), acestuia îi va fi retrasă indemnizația unică de concediere și îi va fi recalculată pensia, potrivit art. 25 alin.(31) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului; art. 36 alin. (1¹), în partea în care este prevăzută aplicarea sancțiunilor disciplinare față de judecătorii demisionați, în coraport cu art. 1 alin. (3) din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate; art. 16 alin. (2) din Constituție, toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială; art. 28 din Constituție, statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată; art. 46 alin. (1) din Constituție, dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate și art. 116 alin. (1) și (6) din Constituție, (1) judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii (6) sancționarea judecătorilor se face în conformitate cu legea.*

D. Admisibilitatea și argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Excepția de neconstituționalitate reprezintă o procedură de inițiere de către instanța ordinară de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau al unui alt act normativ, cu normele neconstituționale. Ea reflectă existența raportului triunghiular între partea aflată în proces, instanța de judecată în fața căreia se invocă neconstituționalitatea, și Curtea Constituțională, chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul prezentei sesizări corespunde competenței *ratione materiae* a Curții Constituționale. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către o parte în proces (reclamant și reprezentantul acestuia). Astfel, sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie unele prevederi din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor. Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

O altă condiție pentru formularea excepției de neconstituționalitate o constituie aplicabilitatea prevederilor contestate în cauza în care a fost ridicată excepția (*a se vedea HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, § 82*).

În acest sens, menționăm că sesizarea a fost ridicată într-o cauză de contencios administrativ prin care se contestă Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii de respingere contestației împotriva Hotărârii Colegiului disciplinar de aplicare a sancțiunii disciplinare, precum și nemijlocit Hotărârea Colegiului disciplinar prin care a fost constatată comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art. 4, lin. (1) lit. p) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor. Astfel, este indubitabil că prevederile a căror neconstituționalitate se invocă sunt incidente cauzei în care a fost ridicată excepția.

O altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept.

În opinia autorului sesizării art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, nu respectă standardul previzibilității legii, fiind contrar art. 1 alin. (3) în coroborare cu art. 23 alin. (2) din Constituție și art. 116 alin. (1) și (4) din Constituție.

La fel, după cum urmează a fi invocat *infra*, sintagma „și judecătorilor demisionați” din art. 7 alin. (1); art. 7 alin. (6) și art. 36 alin. (1¹), în partea în care este prevăzută aplicarea sancțiunilor disciplinare față de judecătorii demisionați din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, contravin art. 1 alin. (3), art. 16 alin. (2), art. 28 din Constituție, art. 46 alin. (1) și art. 116 alin. (1) și (6) din Constituție.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

I. Art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor - alte fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora, care, după gravitatea lor, nu pot fi calificate doar ca încălcări ale Codului de etică și conduită profesională a judecătorilor.

Preliminar, menționăm că dispozițiile constituționale privind separația puterilor în legislativă, executivă și judecătorească (art. 6), privind independența, imparțialitatea și inamovibilitatea judecătorilor instanțelor judecătorești (art. 116 alin. (1)), privind stabilirea prin lege organică a organizării instanțelor judecătorești, a competenței acestora și a procedurii de judecată (art. 115 alin.(4)) definesc statutul juridic al judecătorului în Republica Moldova și consacră justiția ca o ramură a puterii în stat independentă și imparțială (Hotărârea Curții Constituționale nr. 23 din 9 noiembrie 2011, pct. 22).

În același sens, dispozițiile articolelor 114 și 116 alin. (1) din Constituție consacră principiul independenței judecătorilor, fără de care nu se poate vorbi de o activitate autentică de înfăptuire a justiției. Realizarea principiului independenței judecătorului, pus la baza autonomiei puterii judecătorești, se asigură inclusiv prin procedura de înfăptuire a justiției, precum și prin modul de *demisie și eliberare din funcție a judecătorului*. (Ibidem, 23)

Astfel, independența judecătorilor rezultă nu numai din separarea puterilor, ci și din garanțiile statutare care protejează judecătorii de presiuni sau amenințări ce ar putea afecta capacitatea lor de a judeca cauzele.

Potrivit pct. 31 din hotărârea Curții Constituționale nr. 9 din 28.06.2012, Curtea a subliniat, că independența judecătorului este o premisă a statului de drept și o garanție fundamentală a unei judecăți corecte, ceea ce presupune că nimeni nu poate interveni în deciziile și modul de gândire ale unui judecător decât prin procedurile judiciare stabilite.

Într-o altă hotărâre, Curtea Constituțională a constatat că un judecător nu poate fi tras la răspundere disciplinară numai pentru interpretarea neuniformă a legislației, prin aceasta fiind încălcate drepturile judecătorului de a gândi liber, de a trata legea diferit, deoarece judecătorul are obligația de a se conduce de normele de drept, determinând, mai întâi de toate, legalitatea actului juridic, în baza căruia se va rezolva litigiul (*Hotărârea nr. 28 din 14.12.2010*).

În esență, independența justiției, reprezintă o consecință a principiului separației puterilor în stat și se referă atât la independența structurală a sistemului de justiție (independența instituțională), cât și la independența individuală a judecătorilor (independența personală).

Evaluarea modului în care este respectată independența judecătorului presupune analiza inclusiv a modalității de sancționare a judecătorului.

Standardele internaționale care reglementează independența judecătorului, stabilesc în mod unanim în materie de sancționare disciplinară a judecătorului, regula că faptele trebuie descrise cât mai exact, căci numai astfel e posibil ca judecătorii să-și adapteze în mod adecvat conduita lor.

Totodată, abaterile disciplinare trebuie să aibă legătură cu modul de îndeplinire a activității profesionale, nu cu legalitatea hotărârii pronunțate sau cu încălcările de natură etică.

Astfel, sub acest aspect putem invoca:

Opinia nr. 3 privind principiile și regulile care guvernează conduita profesională a judecătorilor, și în mod deosebit etica, comportamentele incompatibile și imparțialitatea – adoptată la Strasbourg la 19 noiembrie 2002 de către Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), statuează că în fiecare țară statutul sau carta fundamentală aplicabilă judecătorilor trebuie să definească, pe cât posibil în termeni clari, faptele care pot duce la aplicarea unor sancțiuni disciplinare, ca și procedurile care trebuie urmate. La fel, sancțiunile aflate la dispoziția unei asemenea autorități în cazul unui comportament necorespunzător dovedit trebuie definite, pe cât posibil în termeni cât mai clari, în statutul sau carta fundamentală a judecătorilor și trebuie aplicate în mod proporțional. (pct. 77)

Principiile Commonwealth privind cele trei puteri ale statului de drept („Principiile Latimer House”) – stabilesc relațiile dintre Parlament, sistemul judiciar și puterea executivă în țările membre și au fost aprobate de ministrii de justiție și aprobate de șefii de guverne din Comunitatea Națiunilor (Commonwealth) din 2003.

În ce privește responsabilitatea judecătorească, acestea stabilesc că judecătorii sunt responsabili față de Constituție și lege, pe care trebuie să le aplice în mod în onest, independent și cu integritate. Principiile responsabilității și independenței judiciare stau la baza încrederii publice în sistemul judiciar și a importanței puterii judecătorești ca unul dintre cei trei piloni pe care se întemeiază o formă de guvernământ responsabilă. În plus față de prevederea unor proceduri adecvate privind excluderea din profesie a judecătorilor pe motive de incapacitate sau comportament necorespunzător, necesare pentru a susține principiul independenței puterii judecătorești, orice procedură disciplinară trebuie să se desfășoare în mod echitabil și obiectiv.

Procedurile disciplinare care ar putea avea ca efect excluderea din profesie a unui judecător ar trebui să includă măsuri de protecție adecvate care să asigure caracterul echitabil.

Standardele Internaționale de la Mount Scopus privind Independența Justiției – adoptate în anul 2008 și actualizate în anul 2015, reflectă că toate acțiunile disciplinare, de suspendare și de eliberare din funcție trebuie să se bazeze pe norme prestabilite de conduită judiciară.

Măsurile pentru implementarea eficace a Principiilor de la Bangalore privind Conduita Judiciară, adoptate de Grupul pentru Integritate Judiciară din 21-22 ianuarie 2010, în ce privește disciplina judecătorilor reglementează că, legea aplicabilă judecătorilor poate defini, în măsura în care este posibil în termeni cât mai specifici, comportamentul care poate da naștere sancțiunilor disciplinare, precum și procedurile care trebuie urmate.

Standardele minime judiciare, aprobate în iunie 2015, de către Adunarea Generală a Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare, stabilesc că ar trebui să existe o listă sau o descriere a tipurilor de conduită judiciară/etică a căror încălcare ar fi inacceptabil în orice țară. O astfel de listă sau descriere ar trebui să fie furnizate la nivel național și nu la nivel european.

Lista de verificare cu privire la statul de drept – adoptată de Comisia de la Veneția la a 106-a sesiune plenară desfășurată în perioada 11-12 martie 2016, prevede că abaterile care conduc la sancțiuni disciplinare și consecințele lor legale ar trebui să fie stabilite clar în lege.

În acest sens, Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, reglementează în art. 4 alin. (1) abaterile disciplinare care îi vizează pe judecătorii cu funcții de execuție.

Astfel, la art. 4 alin. (1) lit. a) – m), sunt prevăzute 12 acțiuni sau inacțiuni care constituie abateri disciplinare ale judecătorului.

Totodată, art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, stabilește în calitate de abateri disciplinare și alte fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora, care, după gravitatea lor, nu pot fi calificate doar ca încălcări ale Codului de etică și conduită profesională a judecătorilor.

În opinia noastră, această prevedere (abateri disciplinară) nu respectă standardele internaționale în materie de răspundere disciplinară a judecătorilor, nefiind destul de clar formulată, ceea ce provoacă confuzii în ce privește distincția dintre independența judecătorilor și posibilitatea de control al hotărârilor judecătorești, fiind astfel afectată de un viciu de constituționalitate.

În acest sens menționăm că regula aplicabilă în materie disciplinară, la fel ca și în materie penală, este aceea că faptele trebuie descrise cât mai exact, căci numai astfel e posibil ca judecătorii să-și adapteze în mod adecvat conduita lor.

Formulările „alte fapte” sau „onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției” sunt destul de vagi și nu respectă standardul de previzibilitate a calității legilor.

Curtea Europeană a subliniat în jurisprudența sa că expresia „prevăzută de lege” presupune, între altele, ca legea să întrunească standardul calității, i.e. ca aceasta să fie accesibilă și previzibilă (*Rohlena v. Cehia [MC]*, 27 ianuarie 2015, § 50; *Vasiliauskas v. Lituania [MC]*, 20 octombrie 2015, § 154; *Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 48).

De altfel, Curtea Constituțională în Jurisprudența sa constantă, evidențiază că articolul 23 alin. (2) din Constituție, impune adoptarea de către legislator a unor legi accesibile, clare și previzibile. Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată dispune de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (*Khlyustov v. Rusia*, 11 iulie 2013, § 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza articolului 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

La rândul ei, condiția clarității și a previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării

unei norme (*Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 47). Totuși, Curtea Europeană a menționat că, deși certitudinea este dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă. Nevoia de a evita rigiditatea excesivă și de a ține pasul cu circumstanțele în schimbare presupune exprimarea unor legi în termeni care sunt, într-o mai mare sau mai mică măsură, vagi, iar interpretarea și aplicarea unor asemenea reglementări depinde de practică (*Parmak și Bakir v. Turcia*, 3 decembrie 2019, § 59).

Pentru ca legea să îndeplinească cerința previzibilității, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (*Sissanis v. România*, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (*HCC nr.28 din 23 noiembrie 2015, § 61; HCC nr. 2 din 23 ianuarie 2020, § 46*).

Deși este cert faptul că, norma contestată este aplicabilă judecătorilor, în caz de comitere a unei abateri disciplinare, persoane care prin definiție, dețin o pregătire și o cultură juridică specială, este evident că este dificil chiar și pentru aceștia să stabilească care ar fi acele **alte fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției care afectează încrederea în justiție, astfel încât să nu fie interpretate acestea în mod abuziv.**

Nu mai puțin relevant este faptul că aceste sintagme nu au fost explicate nici în practica judiciară, nefiind stabilite criteriile obiective după care ar putea fi constatată prezența unei abateri disciplinare în acțiunile/inacțiunile judecătorului.

Mai mult decât atât, standardele internaționale enunțate *supra*, relevă că urmează a se face distincție între abaterea disciplinară și încălcarea Codului etic. Astfel, în timp ce normele disciplinare sunt imperative și încălcarea lor trebuie sancționată, normele de etică au doar caracter de recomandare, iar pentru încălcarea Codului etic nu se pot aplica sancțiuni disciplinare.

Elocvent în acest sens este și practica Curții Constituționale a României, prin care s-a verificat constituționalitatea unei prevederi din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, care permitea respingerea unui candidat pentru comiterea de infracțiuni intenționate de natură să aducă atingere prestigiului profesiei de avocat. Astfel, prin Decizia nr. 225/201765, par. 25-26, Curtea Constituțională din România a decis că sintagma „de natură să aducă atingere prestigiului profesiei” de avocat din cuprinsul art. 14 lit. a) din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, este neconstituțională și contravine dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, redactarea acesteia fiind lipsită de claritate și precizie, având în vedere că nu se precizează în mod clar acele infracțiuni intenționate care aduc atingere prestigiului profesiei de avocat. Prin urmare, necircumstanțierea expresă a infracțiunilor a căror săvârșire este de natură să aducă atingere prestigiului profesiei de avocat lasă loc arbitrarului. Aceasta face posibilă aplicarea diferențiată a sancțiunii excluderii din profesie, în funcție de aprecierea subiectivă a structurilor profesiei de avocat competente să aprecieze asupra cazului de nedemnitate. Această lipsă de claritate, precizie și previzibilitate a sintagmei menționate creează, astfel, premisa aplicării acesteia în mod diferit, într-o manieră discriminatorie, ca rezultat al unor interpretări sau aprecieri arbitrare. Prin urmare, Curtea a considerat că legiuitorului îi revine sarcina de a conferi normei legale criticate un conținut normativ edificator și de a stabili un cadru

legislativ coerent și lipsit de echivoc cu privire la condițiile concrete în care intervine încetarea calității de avocat, prin excluderea din profesie, ca urmare a incidenței cazului de nedemnitate prevăzut de art.14 lit.a) din Legea nr.51/1995, republicată.

Critici referitor la neconstituționalitatea art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, au fost expuse și în documentul analitic „Răspunderea disciplinară a judecătorilor în Republica Moldova. Evaluarea legislației și a practicilor”, elaborat de Cristi DANILEȚ, judecător la Tribunalul Cluj din România (Documentul analitic lansat la 10 iulie 2020 la Chișinău), disponibil pe <https://crjm.org/wp-content/uploads/2020/07/Raspunderea-disciplinara-a-judecatorilor-in-Republica-Moldova-interactiv.pdf>.

Astfel, ținând cont de cele expuse, în lipsa unor repere fixe, inclusiv normative, care să permită judecătorilor să stabilească care sunt acele alte fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, lasă loc pentru arbitrariul din partea inspecției judiciare, Colegiului disciplinar și Consiliului Superior al Magistraturii, creându-i o judecătorului o permanentă stare de insecuritate juridică, fapt ce într-un final îi afectează independența.

Prin urmare, considerăm că prevederile art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nu îndeplinesc standardul calității legii, fiind contrare dispozițiilor art. 1 alin. (3), art. 23 din Constituție, conferind autorităților care le explică o marjă excesivă de discreție și afectând în final independența judecătorilor consfințită în art. 116 alin. (1) și (6) din Constituție.

II. Sintagma „și judecătorilor demisionați” din art. 7 alin. (1); art. 7 alin. (6) și art. 36 alin. (1¹) în partea în care este prevăzută aplicarea sancțiunilor disciplinare față de judecătorii demisionați din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

După cum este cunoscut, o condiție *sine qua non*, pentru aplicarea răspunderii disciplinare față de persoana cu funcție de demnitate publică este deținerea acestei calități. Or, încetarea raportului de serviciu are ca efect imposibilitatea angajării răspunderii disciplinare. Altfel spus, atunci când o persoană cu funcție de demnitate publică, de exemplu, demisionează din această funcție după săvârșirea abaterii disciplinare, însă anterior aplicării sancțiunii, atragerea acestuia la răspundere disciplinară nu este posibilă.

Totuși, prevederile menționate *supra*, a căror neconstituționalitate se invocă permit aplicarea sancțiunilor disciplinare de către Colegiul disciplinar sau Consiliul Superior al Magistraturii, inclusiv asupra judecătorilor demisionați.

Efectuând un studiu al legislației speciale care reglementează activitatea diferitor categorii de persoane cu funcție de demnitate publică, observăm că doar în cazul judecătorilor este stabilită posibilitatea de a le fi aplicate sancțiuni disciplinare, după demisie.

Considerăm că aceste prevederi care permit aplicarea sancțiunilor disciplinare față de judecătorii demisionați în coraport cu alte persoane cu funcții de demnitate publică demisionate,

nu au o justificare obiectivă și rezonabilă, tratând în mod diferit persoanele ale căror situații sunt semnificativ comparabile, fiind astfel contrare art. 16 alin. (2) din Constituția Republicii, care consacră **principiul Egalității** și reflectându-se negativ asupra **vieții private** (art. 28 din Constituție) și **asupra proprietății persoanei** (art. 46 alin. (1) din Constituție).

Egalitatea în fața legii și a autorităților publice presupune lipsa oricărei discriminări directe sau indirecte a persoanei. Discriminarea directă, se referă la o „diferență de tratament între persoane aflate în situații similare sau aproape similare” și „se bazează pe o caracteristică sau o „situație identificabilă” [*Biao împotriva Danemarcei (MC)*, 2016, pct. 89; *Carson și alții împotriva Regatului Unit (MC)*, 2010, pct. 61; *D.H. și alții împotriva Republicii Cehe (MC)*, 2007, pct. 175; *Burden împotriva Regatului Unit (MC)*, 2008, pct. 60], protejată de art. 14 din Convenție [*Varnas împotriva Lituaniei*, 2013, pct. 106; *Hoogendijk împotriva Țărilor de Jos (dec.)*, 2005]. Discriminarea indirectă ia forma unor consecințe negative disproporționate ale unei politici sau măsuri generale care, deși formulată în termeni neutri, are un efect discriminatoriu specific asupra unui anumit grup.

Potrivit Curții europene a drepturilor omului, o diferență de tratament este discriminatorie „dacă nu are nicio justificare obiectivă și rezonabilă”, adică dacă nu urmărește „un scop legitim” sau dacă nu există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit [*Molla Sali împotriva Greciei (MC)*, 2018, pct. 135; *Fábián împotriva Ungariei (MC)*, 2017, pct. 113; *Abdulaziz, Cabales și Balkandali împotriva Regatului Unit*, 1985, pct. 72].

Spre exemplu, Legea cu privire la procuratură, la fel stabilește faptul că procedura disciplinară este aplicabilă și procurorilor care și-au încetat raporturile de serviciu (art. 36 alin. (1) din Lege).

Însă, articolul 51 alin. (1) lit. c) din Lege, statuează că după examinarea cauzei disciplinare, Colegiul de disciplină și etică adoptă o hotărâre privind constatarea abaterii disciplinare și sistarea procedurii disciplinare, în cazul în care procurorul și-a încetat raporturile de serviciu înainte de emiterea hotărârii cu privire la cauza disciplinară.

Altfel spus, în comparație cu judecătorii demisionați, procurorii care și-au încetat raporturile de serviciu înainte de emiterea hotărârii cu privire la cauza disciplinară, nu pot fi sancționați.

Astfel, dacă e să analizăm în mod ipotetic, un judecător al cărui cerere de demisie a fost acceptată înainte de emiterea hotărârii asupra cauzei sale disciplinare, poate fi sancționat inclusiv cu eliberarea din funcție, fapt ce-l va împiedica să fie ales sau numit ulterior, timp de cinci ani, în nici o funcție din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și organele specializate și nu va putea activa în cadrul Institutului Național de Justiție, atât în funcții administrative, cât și în calitate de formator, ceea ce va afecta dreptul la viața privată al acestuia (art. 28 din Constituție), precum și va genera retragerea indemnizației unice de concediere, ceea ce se va răsfrânge negativ asupra dreptului de proprietate al acestuia (art. 46 alin. (1) din Constituție).

Pe de altă parte, în situația unui procuror al cărui cerere de demisie a fost acceptată înainte de emiterea hotărârii asupra cauzei sale disciplinare, dacă se constată comiterea abaterii disciplinare, procedura disciplinară se sistează, ceea ce nu generează nicio consecință asupra ocupării unei funcții sau asupra indemnizației de concediere de care a beneficiat.

Aici trebuie de menționat că având în vedere că în urma promovării modificărilor legislative pe parcursul mai multor ani, garanțiile oferite judecătorilor în demisie au fost reduse semnificativ, astfel încât situația acestora este dacă nu similară, cel puțin comparabilă cu cea a procurorilor.

În acest sens menționăm că în cazul demisiei, procurorii la fel beneficiază de o indemnizație unică de concediere (art. 62 alin. (2) din Legea cu privire la procuratură).

Aceste circumstanțe în cumul impun de apreciat că față de judecători în calitate de persoane cu funcție de demnitate publică, prin posibilitatea sancționării acestora după demisie, în coraport cu alte persoane cu funcție de demnitate li se aplică un tratament diferențiat fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă, ceea ce încalcă standardele internaționale în materie de egalitate.

Prin urmare, solicităm declararea neconstituționalității sintagmei „și judecătorilor demisionați” din art. 7 alin. (1), art. 7 alin. (6) și art. 36 alin. (1¹) din în partea în care este prevăzută aplicarea sancțiunilor disciplinare față de judecătorii demisionați din Legea nr. 178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, pe motiv că contravin art. 16 alin. (2), art. 28, art. 46 alin. (1) și art. 116 alin. (1) și (6) din Constituție.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)

La prezenta sesizare urmează să fie anexate materialele cauzei de contencios administrativ intentate la acțiunile depuse de Niculcea Andrei împotriva Consiliului Superior al Magistraturii.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declarăm pe propria răspundere că informațiile prezentate Curții în prezenta sesizare sunt veridice.

Cu cea mai înaltă considerație pentru Onorata Curte,

Reclamantul Andrei NICULCEA

Avocatul Iurie GUȘTIUC

05 septembrie 2024

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la admiterea cererii privind sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a art. 4 alin. (1) lit. p), sintagmei „și judecătorilor demisionați” din art. 7 alin. (1), art. 7 alin. (6) și art. 36 alin. (1¹), în partea în care este prevăzută aplicarea sancțiunilor disciplinare față de judecătorii demisionați din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, depusă de către Andrei Niculcea, reprezentat de avocatul Iurie Guștiuc,

în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de Andrei Niculcea împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea parțială a hotărârii nr. 300/16 din 11 iulie 2023 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii „Cu privire la contestația ex-judecătorului Andrei Niculcea de la Judecătoria Chișinău, împotriva hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 10/4 din 22 aprilie 2022”

*(Dosarul nr. 3d-3/23
NR. PIGD 2-23127960-01-3d-05092023)*

Întrunirea condițiilor stabilite la art. 12¹ din Codul de procedură civilă pentru admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

06 septembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință publică cererea depusă de către Andrei Niculcea, reprezentat de avocatul Iurie Guștiuc, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor din art. 4 alin. (1) lit. p), sintagmei „și judecătorilor demisionați” din art. 7 alin. (1), art. 7 alin. (6) și art. 36 alin. (1¹), în partea în care este prevăzută aplicarea sancțiunilor disciplinare față de judecătorii demisionați din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 01 septembrie 2023, Andrei Niculcea a depus cerere de chemare în judecată, în procedura de contencios administrativ, împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, solicitând anularea hotărârii nr. 300/16 din 11 iulie 2023 „Cu privire la contestația ex-judecătorului Andrei Niculcea de la Judecătoria Chișinău, împotriva hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 10/4 din 22 aprilie 2022”, în partea sistării demisiei judecătorului Andrei Niculcea și eliberării lui din funcția de judecător în temeiul art. 25 alin. (1) lit. f) și alin. (2) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, ca fiind neîntemeiată.

2. Prin încheierea din 12 septembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție s-a primit spre examinare în procedura contenciosului administrativ cererea de chemare în judecată formulată de către Andrei Niculcea împotriva Consiliului Superior al Magistraturii. Totodată s-a informat participanții că, contestația va fi examinată în ședință publică pe data de 16 octombrie 2023, ora 10:00, sala 4 în incinta Curții Supreme de Justiție (str. Petru Rareș, 18 mun. Chișinău).

3. La 20 septembrie 2023, Andrei Niculcea a depus cerere de chemare în judecată, în procedura de contencios administrativ, împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, solicitând anularea hotărârii nr. 300/16 din 11 iulie 2023 în partea respingerii contestației depusă de ex-judecătorul Andrei Niculcea împotriva hotărârii Plenului Colegiului disciplinar nr. 10/4 din 22 aprilie 2020 și menținerea fără modificări a hotărârii Colegiului disciplinar nr. 10/4 din 22 aprilie 2022, emise în privința ex-judecătorului Andrei Niculcea de la Judecătoria Chișinău, prin care a fost constatată comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor și aplicată sancțiunea disciplinară prevăzută la art. 6 alin. (1) lit. d) – eliberarea din

funcția de judecător; hotărârii Colegiului disciplinar nr. 10/4 din 22 aprilie 2022, emise în privința ex-judecătorului Andrei Niculcea de la Judecătoria Chișinău, prin care a fost constatată comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor și aplicată sancțiunea disciplinară prevăzută la art. 6 alin. (1) lit. d) -eliberarea din funcția de judecător.

4. Prin încheierea din 11 octombrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, din oficiu, în temeiul art. 195 coroborat cu art. 187 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în scopul evitării pronunțării unei hotărâri contradictorii, cauza de contencios administrativ nr. 3d-11/23, intentată la acțiunea depusă de Andrei Niculcea împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile, a fost transmisă spre conexare către cauza de contencios administrativ nr. 3d-3/23, intentată la acțiunea lui Andrei Niculcea împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, care a fost acceptată mai devreme.

5. Totodată, la 16 octombrie 2023, reclamantul Andrei Niculcea a depus în Secretariatul Curții Supreme de Justiție cerere, solicitând în temeiul art. 187 din Codul de procedură civilă, transmiterea spre conexare a cauzei de contencios administrativ nr. 3d-11/23, intentată la acțiunea sa împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile, către cauza de contencios administrativ nr. 3d-3/23, la fel, intentată la acțiunea sa împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, acceptată mai devreme în procedură, din motiv că ambele cauze de contencios administrativ sunt conexe, având aceleași părți, prin pretenții, temeuri de apariție și probe comune.

6. Prin încheierea din 16 octombrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, s-au conexasat într-un singur proces, pentru examinare concomitentă, cauza de contencios administrativ nr. 3d-11/23, intentată la acțiunea depusă de Andrei Niculcea împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile, cu cauza de contencios administrativ nr. 3d-3/23, intentată la acțiunea depusă de Andrei Niculcea împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, care a fost acceptată mai devreme în procedură, cu atribuirea unui singur număr dosarului de 3d-3/23.

7. La 06 septembrie 2024, în ședința de judecată, avocatul Iurie Cuștiuc, care a acționat în interesele lui Andrei Niculcea, a depus cerere, prin care a solicitat sesizarea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a art. 4 alin. (1) lit. p), sintagmei „și judecătorilor demisionați” din art. 7 alin. (1), art. 7 alin. (6) și art. 36 alin. (1¹), în partea în care este prevăzută aplicarea sancțiunilor disciplinare față de judecătorii

demisionați din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

8. Din conținutul sesizării rezultă că obiectul sesizării constituie art. 4 alin. (1) lit. p), sintagma „și judecătorilor demisionați” din art. 7 alin. (1), art. 7 alin. (6) și art. 36 alin. (1¹), în partea în care este prevăzută aplicarea sancțiunilor disciplinare față de judecătorii demisionați din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

9. În cadrul ședinței de judecată avocatul Iurie Guștiuc, a solicitat admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, iar la întrebarea instanței a concretizat că obiectul sesizării include toate prevederile enunțate adică prevederile art. 4 alin. (1) lit. p), sintagma „și judecătorilor demisionați” din art. 7 alin. (1), art. 7 alin. (6) și art. 36 alin. (1¹), în partea în care este prevăzută aplicarea sancțiunilor disciplinare față de judecătorii demisionați din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, iar sub aspectul prevederilor contestate care urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei a menționat că art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 178/2014 este sancțiune disciplinară pentru care a fost sancționat reclamantul, precum și faptul că fiind judecător în demisie a fost aplicată această sancțiune disciplinară în baza normei indicate supra și consecințele acesteia.

10. Reprezentantul Consiliului Superior al Magistraturii, Olesea Ciobanu, a lăsat la discreția instanței de a se expune asupra cererii reclamantului privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

11. Art. 195 din Codul administrativ prevede următoarele:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.”

12. Art. 12¹ din Codul de procedură civilă stipulează că:

„În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sânt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.”

13.Art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova reglementează că:

„Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

14.Distinct, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că la 09 februarie 2016 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 2 „Pentru interpretarea articolului 135, alin. (1), lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr. 55b/2015)”, prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Totodată, s-a dispus că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

15.Conform § 79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea a mai menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

16. Potrivit § 82-83 din aceeași Hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra

conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu.

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

17. Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful § 82.

18. Așadar, pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea cumulativă a tuturor condițiilor strict obligatorii prevăzute la art. 12¹, alin. (2) din Codul de procedură civilă.

19. Verificând respectarea condițiilor prevăzute la §82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, obligator-necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, ajunge la concluzia că acestea sunt întrunite în totalitate.

20. Completul de judecată reține că prevederile legale invocate și anume art. 4 alin. (1) lit. p), sintagmei „și judecătorilor demisionați” din art. 7 alin. (1), art. 7 alin. (6) și art. 36 alin. (1¹), în partea în care este prevăzută aplicarea sancțiunilor disciplinare față de judecătorii demisionați din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, intră în categoria actelor prevăzute de art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, sunt aplicabile cazului prin prisma subiectelor și efectelor constatării comiterii abaterii disciplinare, cu aplicarea sancțiunii disciplinare, deci sunt incidente situației, iar o hotărâre sau decizie anterioară a Curții Constituționale, având ca obiect prevederile menționate nu există.

21. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art.195 din Codul administrativ, art. 12¹ din Codul de procedură civilă, art. 230 din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 4 alin. (1) lit. p), sintagmei „și judecătorilor demisionați” din art. 7 alin. (1), art. 7 alin. (6) și art. 36 alin. (1¹), în partea în care este prevăzută aplicarea sancțiunilor disciplinare față de judecătorii demisionați din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Ridică excepția de neconstituționalitate pentru controlul constituționalității art. 4 alin. (1) lit. p), sintagmei „și judecătorilor demisionați” din art. 7 alin. (1), art. 7 alin. (6) și art. 36 alin. (1¹), în partea în care este prevăzută aplicarea sancțiunilor disciplinare față de judecătorii demisionați din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Transmite Curții Constituționale sesizarea depusă de către Andrei Niculcea, reprezentat de avocatul Iurie Guștiuc, privind exercitarea controlului constituționalității a prevederilor art. 4 alin. (1) lit. p), sintagmei „și judecătorilor demisionați” din art. 7 alin. (1), art. 7 alin. (6) și art. 36 alin. (1¹), în partea în care este prevăzută aplicarea sancțiunilor disciplinare față de judecătorii demisionați din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor și copia prezentei încheieri.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte /semnătura/ Stela Procopciuc

Judecători /semnătura/ Ion Malanciuc

/semnătura/ Diana Stănilă

Judecător

Stela Procopciuc